

ΓΙΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΓΕΝΝΗΜΕΝΟΣ ΝΙΚΗΤΗΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Γεννημένος νικητής**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Γιάννης Ιωαννίδης
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ: Δημήτρης Καρύδας, Βασίλης Σκουντής
ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Ελένη Γεωργοστάθη
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΟΦΥΛΛΟΥ: Θάνος Κακολύρης
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Σπυριδούλα Βονίτση

© Ελένη-Θεοδώρα Ιωαννίδου, 2024
© Φωτογραφίας εξωφύλλου: Intime sports
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2024

Πρώτη έκδοση: Οκτώβριος 2024

ISBN 978-618-01-5798-7

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου [Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα] και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.	PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
<i>Από το 1979</i>	<i>Publishers since 1979</i>
Έδρα:	Head Office:
Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση	121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Βιβλιοπωλείο:	Bookstore:
Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα	13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550	Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550

e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

**ΓΙΑΝΝΗΣ
ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ**

**ΓΕΝΝΗΜΕΝΟΣ
ΝΙΚΗΤΗΣ**

Το βιβλίο βασίζεται σε μια σειρά συζητήσεων του Γιάννη Ιωαννίδη με τους δύο επιμελητές (Βασίλη Σκουντή, Δημήτρη Καρύδα, οι οποίοι είναι υπεύθυνοι και για το βιογραφικό σημείωμα και τις λίστες συμπαικτών και παικτών του «Ξανθού»), συνολικής διάρκειας εβδομήντα οκτώ ωρών, από τις οποίες προέκυψε η αυτοβιογραφία του. Παρότι από την ημέρα της ολοκλήρωσης της συγγραφής μέχρι την έκδοση μεσολάβησε ο θάνατος του Γιάννη Ιωαννίδη, οι επιμελητές επέλεξαν να μείνουν τα κείμενα ως επί το πλείστον χωρίς οποιαδήποτε παρέμβαση, και να εκδοθεί το βιβλίο με τη μορφή που το είχε εγκρίνει ο ίδιος.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ποτέ στη διάρκεια της καριέρας μου δεν ασχολήθηκα με ρεκόρ και στατιστικές. Μου λένε ότι είμαι ο πολυνίκης Έλληνας προπονητής στην ιστορία του μπάσκετ και καμιά φορά οι συνομιλητές μου απορούν όταν τους ρωτάω πόσα πρωταθλήματα πήρα. Ποτέ δεν τα μέτρησα, ποτέ δε μέτρησα νίκες. Το μοναδικό που με ενδιέφερε ήταν να κερδίζω. Τον επόμενο αγώνα. Την επόμενη Πέμπτη ή το επόμενο Σάββατο. Είναι παράξενο που ξεκινάω αυτό το βιβλίο μιλώντας για ήττες λοιπόν. Αλλά η ήττα είναι μέσα στη ζωή του προπονητή. Έμαθα τις ήττες να τις περνάω μόνος μου. Κάποτε έλεγα ότι «η νίκη έχει πολλούς πατεράδες, αλλά η ήττα είναι ορφανή». Κανείς δεν τη θέλει και κανείς δεν αναλαμβάνει την ευθύνη. Τώρα, μετά από μια ζωή στα γήπεδα, μπορώ να πω ότι η ήττα έχει πατέρα: τον προπονητή.

Τα βράδια που έχανα ήμουν τρελαμένος. Δε μιλούσα σε άνθρωπο, δεν είχα όρεξη για τίποτα, δε θυμάμαι ποτέ μετά από ήττα να είχα τη διάθεση να βγω από το ξενοδοχείο όπου έμενε η αποστολή της ομάδας ή από το σπίτι μου.

Ποτέ δεν αγάπησα την ήττα. Τη σιχαινόμουν, ήθελα πάντα να κερδίζω. Θυμάμαι χαρακτηριστικά ότι το 1984 ο Άρης έχασε μέσα σε λίγες μέρες δύο τίτλους μαζί. Το Κύπελλο από τον ΠΑΟΚ και το Πρωτάθλημα από τον Παναθηναϊκό. Έφυγα σαν τον τρελό από τη Θεσσαλονίκη, πήγα και απομονώθηκα στη Σίβηρη, στη Χαλκιδική, στο ησυχαστήριο μου. Δε θυμάμαι αν κοιμόμουν, αν έτρωγα, ζούσα σαν ερημίτης, δεν ξέρω πόσες μέρες έμεινα εκεί. Μιλούσα με ελάχιστους ανθρώπους στο τηλέφωνο. Δεν μπορούσα να ακούω το «δεν πειράζει, Γιάννη» που μου έλεγαν οι περιωσότεροι.

Τι θα πει «δεν πειράζει»; Φυσικά και πειράζει. Τότε είχα πει κάτι που μετά από καιρό, όταν δημιουργήθηκε η «αυτοκρατορία» του Άρη, μια

ομάδα σχεδόν ανίκητη, το θυμήθηκε ένας από τους επιμελητές του παρόντος βιβλίου και το αναπαρήγαγε αργότερα. Μιλούσαμε στο τηλέφωνο με τον Δημήτρη Καρύδα και του λέω κάποια στιγμή: «Να το ξέρεις, δε θα ξαναχάσω ποτέ. Ποτέ ξανά». Εκεί κάθισα και σκέφτηκα τι έπρεπε να κάνω για να φτιάξω την «αυτοκρατορία». Βεβαίως ο Άρης έχασε παιχνίδια, αλλά στο πρωτάθλημα κάναμε χρόνια να ξαναχάσουμε. Πολλοί πίστευαν ότι αυτή η ομάδα πραγματικά δε θα έχανε ποτέ. Κάτι που έμοιαζε τρελό και απίθανο σχεδόν το καταφέραμε.

Δεν το κρύβω ότι μια ήττα με τρέλανε περισσότερο από όλες τις άλλες. Στον τελικό του Final Four του Τελ Αβίβ με τον Ολυμπιακό το 1994. Αυτή ήταν η χειρότερη ήττα της καριέρας μου. Δεν ξέρω πόσες φορές έχασα στη διάρκειά της, όπως δεν ξέρω και πόσες νίκησα, που ήταν απείρως περισσότερες, αλλά τώρα πια, με απόσταση από όλα αυτά, μπορώ να πω ότι εκείνη η ήττα ήταν η χειρότερη απ' όλες.

Στο βιβλίο που κρατάς, φίλε αναγνώστη, θα βρεις αναφορές σε όλα τα σπουδαία γεγονότα που σημάδεψαν τη ζωή μου, με όλες τις ιδιότητες: ως αθλητή, ως προπονητή, ως πολιτικού, ως ανθρώπου, γιου, συζύγου και πατέρα.

Υπάρχουν απαντήσεις για όλα, αφού μια αυτοβιογραφία πρέπει να έχει απαντήσεις για όλα τα γεγονότα. Είναι όλες οι μεγάλες στιγμές της καριέρας μου, περιστατικά και άνθρωποι που με σημάδεψαν ανεξίτηλα σε όλη αυτή τη διαδρομή, στιγμές που έμειναν αξέχαστες, αλλά και οι απόψεις μου για τη ζωή, η αγάπη μου για την τέχνη, η πίστη μου στον Θεό και άλλα πολλά. Κυρίως όμως θα βρεις παντού μέσα στις επόμενες σελίδες τη φιλοσοφία μου και τον τρόπο που διάλεξα για να είμαι νικητής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΟΙ ΡΙΖΕΣ ΜΟΥ

Μπορεί να έχω περάσει ένα μεγάλο μέρος της ζωής μου στην Αθήνα, αλλά για μένα η Θεσσαλονίκη είναι τα πάντα: οι ρίζες μου, οι παιδικές αναμνήσεις μου, μια πόλη που με ξέρει και την ξέρω πολύ καλά! Δεν είχα εύκολα παιδικά χρόνια, ορφανός από μικρή ηλικία, έζησα έντονη εφηβεία και έχω φοβερές μνήμες. Δεν ήμουν ποτέ αυτό που οι γονείς λένε «εύκολο παιδί». Ήθελα από μικρός να κάνω τα πράγματα με τον τρόπο μου, πιστεύω ότι τότε έχτισα το πνεύμα του νικητή, του ασυμβίβαστου, που με συνόδεψε αργότερα στο μπάσκετ και στην προπονητική. Πάνω απ' όλα όμως, είχα αρχές. Και εκείνα τα δύσκολα πρώτα χρόνια έμαθα την αξία τους για τον άνθρωπο. Θέλω να πιστεύω ότι έμεινα πιστός σ' αυτές σε όλη τη διαδρομή. Δέχτηκα σκληρή κριτική τα χρόνια της προπονητικής, αλλά κανείς ποτέ δεν έγραψε ούτε είπε πως ο Ιωαννίδης δεν είναι ο εαυτός του.

Γεννήθηκα και μεγάλωσα στη Θεσσαλονίκη, την πόλη των ποιητών, σε μια οικογένεια με λόγιους και ανθρώπους των γραμμάτων και των τεχνών. Και είμαι περήφανος γιατί τίμησα τις οικογενειακές αρχές και αξίες, τις καταβολές μου και τις ρίζες μου.

Από τότε που θυμάμαι τον εαυτό μου, από τότε που έχω τις πρώτες μου μνήμες, ήμουν ζωηρός. Ατίθασος και ανυπότακτος, αλλά με αρχές. Με-

ρικές φορές τις δικές μου. Και πάντοτε έβρισκα την άκρη μοναχός μου.

Μικρός, θυμάμαι, είχα τρέλα με το ποδόσφαιρο, ακόμη δεν είχα ασχοληθεί με το μπάσκετ, δεν ήξερα καν ότι υπήρχε τέτοιο σπορ. Έφευγα από το σχολείο και πήγαινα σε μια αλάνα στην περιοχή του Πράσινου Μύλου και έπαιζα μπάλα. Είχαμε τότε κάτι ξύλινες βαριές κασετίνες για το σχολείο και τις έσπαγα, αλλά φοβόμουν την τιμωρία και έλεγα διάφορες δικαιολογίες, όπως ότι μου τις πάτησε αυτοκίνητο.

Μια μέρα με έστειλαν στη νονά μου να πάρω μια στολή τσολιά για να ντυθώ στη σχολική γιορτή. Έσκαβαν τους δρόμους για να περάσουν υπόγεια καλώδια στη Θεσσαλονίκη και είχαν βάλει μια τάβλα για να μπορεί ο κόσμος να πηγαίνει στο απέναντι πεζοδρόμιο. Αντί να περπατάω, έτρεχα πάνω στην τάβλα, γλιστρώ και πέφτω μέσα στην τάφρο. Χτύπησα και μάτωσα. Ήμουν πανικόβλητος, όχι γιατί φοβήθηκα το χτύπημα, ούτε με πείραζε ο πόνος, αλλά επειδή δεν ήθελα να με τιμωρήσουν. Το αποτέλεσμα ήταν να πάω τρέχοντας στο σπίτι της νονάς μου, ανοίγει, περιμένα να ακούσω τον εξάψαλμο και εκείνη πέφτει κάτω λιπόθυμη όπως με είδε μέσα στα αίματα.

Ήμουν καλός μαθητής αλλά ζωηρός, υπερκινητικός και πάντοτε με άποψη. Πιτσιρικάς ήμουν, πρέπει να πήγαινα ακόμη στην πρώτη τάξη του δημοτικού. Μας φέρνουν μια καινούργια δασκάλα στο σχολείο, ήταν η γυναίκα του διευθυντή, και της λέω: «Πο πο, τι γυναικάρια είσαι εσύ». Άλλη τιμωρία εκεί, μου βάζουν κοσμία διαγωγή, με αποτέλεσμα να ακολουθήσει νέος κύκλος τιμωριών, αυτή τη φορά από τον πατέρα μου. Για να γλιτώσω την τιμωρία, του λέω «Το κοσμία σημαίνει καλή διαγωγή» και προσπαθούσα να τον πείσω, αλλά χωρίς αποτέλεσμα.

Γεννήθηκα στις 26 Φεβρουαρίου του 1945. Οι γονείς μου είχαν καταγωγή από τη Γευγελή. Ήταν πλούσιο μέρος, το πλουσιότερο της περιοχής, γι' αυτό οι παλαιότεροι την αποκαλούσαν «Μικρό Παρίσι». Η οικογένειά μου ζούσε εκεί αιώνες ολόκληρους, ήταν γηγενείς, όχι πρόσφυγες ή μετανάστες. Στους Βαλκανικούς Πολέμους οι εμπλεκόμενες χώρες είχαν κάνει μια συμφωνία: Όταν κάποιος καταλαμβάνει πρώτος μια περιοχή, αυτή του ανήκει. Το πρώτο μέλημα για τον ελληνικό στρατό ήταν να μπει πρώτος στη Θεσσαλονίκη, βοήθησε τότε ο Τούρκος πασάς της πόλης, που ήταν φιλέλληνας, είχε σταθεί πάνω στη γέφυρα για να εμποδίσει τους Βούλγαρους να μπουν εκείνοι πρώτοι. Οι Βούλγαροι κατάφε-

ραν να μπουν μία ώρα αργότερα στην πόλη, αλλά τους είχε προλάβει ο ελληνικός στρατός. Οι δικοί μας στρατιώτες συνέχισαν για τη Γευγελή, αλλά τους πρόλαβαν τέσσερις ιππείς των Βουλγάρων που μπήκαν πρώτοι στην πόλη. Και έτσι χάσαμε το πλουσιότερο μέρος της περιοχής. Κερδίσαμε όμως σ' αυτόν τον αγώνα ταχύτητα τη Θεσσαλονίκη.

Κατάγομαι από φαμίλια πολεμιστών. Οι παππούδες μου ήταν μακεδονομάχοι και είχαν πολεμήσει δίπλα στον Παύλο Μελά. Ο Μελάς ήταν μια τεράστια ιστορική μορφή. Πάλι καλά που υπήρχε και αυτός και σώθηκε η Μακεδονία. Όμως είχε την κατάληξη των περισσότερων ηρώων. Το πρόδωσαν, τον έριξαν σε παγίδα των Βούλγαρων κομιτατζήδων και έχασε τη ζωή του.

Ο πατέρας μου έγινε δικηγόρος, αλλά, προτού ακόμη ενηλικιωθεί και σπουδάσει, είχε πάει για δύο χρόνια εθελοντής με τον στρατό στη Μικρά Ασία.

Το πατρικό όνομα της μάνας μου είναι Τσορλίνη. Πολύ κοντά στον σιδηροδρομικό σταθμό της Θεσσαλονίκης υπάρχει η οδός Βασιλείου Τσορλίνη. Το όνομα δόθηκε για να τιμηθεί ο πατέρας της μάνας μου. Ήταν ένας αρχοντάνθρωπος της εποχής, με ένα μεγάλο, παχύ μουστάκι και πλατύ μέτωπο, που είχε κάνει πολλές αγαθοεργίες. Η σημαντικότερη ήταν ότι έφτιαξε ένα φοβερό τέμπλο στην εκκλησία των Αγίων Πάντων στη Θεσσαλονίκη με χρήματα που μάζεψε από πλούσιους γνωστούς του που είχαν κατέβει μαζί του από τη Γευγελή.

Σημάδι πλούτου εκείνη την εποχή δεν ήταν τα χρήματα αλλά η περιοχή όπου έμενες στην πόλη. Οι πλούσιοι έμεναν κοντά στον σταθμό του τρένου. Εκεί έμεναν οι γονείς της μητέρας μου. Στη διάρκεια του πολέμου ένα μεγάλο μέρος της Θεσσαλονίκης είχε γκρεμιστεί από τους βομβαρδισμούς των Άγγλων. Κάπως έτσι καταστράφηκε ο παλιός σταθμός της πόλης. Γι' αυτό, αποφάσισαν να μετακομίσουν σε μια από τις δύο μεγάλες βίλες που είχε η οικογένεια. Τελικά, πάλι διάλεξαν εκείνη που ήταν κοντά στον παλιό σταθμό. Η περιοχή λεγόταν τότε Μπεχ Τσινάρ και εκεί έμεναν οι πλούσιοι της Θεσσαλονίκης, η αριστοκρατία.

Το πραγματικό μου επίθετο είναι Δαΐτσης. Δημήτρης Δαΐτσης λεγόταν ο πατέρας μου. Υπάρχουν δύο ιστορίες που αφορούν την αλλαγή του επιθέτου. Η μία υποστηρίζει ότι το άλλαξε γιατί ήταν δύσκολο για τους άλλους. Η αλήθεια όμως είναι πιο απλή: Όταν πήγαινε στο σχολείο, υπήρχε

κι άλλος Δημήτρης Δαΐτσης. Για να τους ξεχωρίζει, ο δάσκαλος χρησιμοποιούσε το πατρώνυμο. Έλεγε να σηκωθεί για μάθημα ο Δημήτρης Ιωαννίδης, δηλαδή ο Δημήτρης Δαΐτσης ο γιος του Ιωάννη. Και τελικά μάς έμεινε το Ιωαννίδης.

Στη Θεσσαλονίκη γνωρίστηκαν οι γονείς μου, είχαν πάει στην πόλη από τη Γευγελή ανεξάρτητα ο ένας από τον άλλο. Η μητέρα μου, Ελένη Τσορλίνη, πήγε όταν ήταν δύο ετών, και ο πατέρας μου πολύ αργότερα, αφού πρώτα είχε σπουδάσει νομικά στην Αθήνα. Παντρεύτηκαν και έφτιαξαν το σπιτικό τους στην περιοχή της Λαχαναγοράς, στην οδό Γεωργίου Παπαζώλη, στον αριθμό 10. Εκεί έμεινα τα πρώτα έντεκα χρόνια της ζωής μου.

Ο πατέρας μου είχε κατέβει με άλλους δυο τρεις φίλους του στην Αθήνα για να σπουδάσει νομικά. Η οικογένειά του δεν είχε πλέον πολλά χρήματα και δούλευε τα βράδια για να βγάζει τα έξοδά του. Όλοι πίστευαν ότι έβγαινε για να διασκεδάσει, μάλιστα του έλεγαν: «Δημητράκη, πάλι στα... κόλπα θα πας». Κόλπα έλεγαν τότε τα μπουζούκια της εποχής, αλλά εκείνος πήγαινε κρυφά απ' όλους και δούλευε. Η μητέρα μου δε δούλεψε ποτέ, ήταν γυναίκα του σπιτιού, οικιακά, όπως τα λέμε σήμερα.

Κράτησα πολλές μνήμες από τα παιδικά μου χρόνια. Γνώρισα μόνο έναν παππού, τον πατέρα της μητέρας μου, τον Βασίλη Τσορλίνη. Στο οικογενειακό τραπέζι, όταν μαζευόμασταν σπίτι του Κυριακές και γιορτές, κανείς δεν τολμούσε να ξεκινήσει το φαγητό αν δεν έδινε εντολή ο ίδιος. Όλοι στην οικογένεια τον έτρεμαν, ήταν η κλασική φιγούρα του παλιού παραδοσιακού πατέρα-αφέντη. Μόνο εμένα άφηγε να σκαρφαλώνω στην αγκαλιά του, να του αρπάζω τα τεράστια μουστάκια του, να παίζω μαζί του και δεν αντιδρούσε καθόλου. Διατηρούσε ένα μεγάλο μπακάλικο, στα παιδικά μου μάτια φαινόταν τεράστιο, το πιο μεγάλο κατάστημα που είχα δει στα λίγα χρόνια της ζωής μου. Όταν σταματούσαν τα σχολεία, πήγαινα να τον βοηθήσω στη δουλειά, αλλά στο τέλος με έδιωχνε. Έβαζα περισσότερα φασόλια και φακές από το κανονικό στους πελάτες. «Φύγε από δω», μου έλεγε. «Εσύ θα με μπατιρίσεις». Φυσικά, δεν τον οδήγησα στην πτώχευση, μάλλον το αντίθετο έγινε. Όταν άλλαξε το νόμισμα και καταργήθηκαν τα κατοχικά λεφτά, βρήκαν στην αποθήκη του μαγαζιού του ένα ολόκληρο σεντούκι γεμάτο με χρήματα, παλιά, προπολεμικά.

Θυμάμαι τα κυριακάτικα πρωινά που πηγαίναμε εκδρομή στη θάλασσα. Εκεί χώριζαν οι οικογένειες. Δεν επιτρεπόταν να κάνουν στην ίδια

παραλία μπάνιο άντρες και γυναίκες. Υπήρχε ένα μεγάλο συρματοπλεγμα που έκοβε την παραλία στα δύο. Από τη μια πήγαιναν οι άντρες και από την άλλη οι γυναίκες με τα παιδιά. Χρειάστηκε να περάσουν αρκετά χρόνια για να καθιερωθούν τα «μεικτά» μπάνια, όπως ονομάστηκαν.

Ο πατέρας μου ήταν βαρύς τύπος, δικηγόρος, διανοούμενος της εποχής, άνθρωπος του πνεύματος. Η ηρωίδα ήταν η μάνα μου, που έκανε τα πάντα στο σπίτι, μεγάλωνε εμένα και τα αδέρφια μου και προστάτευε σε καιρούς δύσκολους τα υπάρχοντά μας για να μην καταστραφούν. Τώρα πια μπορώ να το πω με βεβαιότητα ότι τη μεγαλύτερη επίδραση στη ζωή μου την είχε η μητέρα μου, η Ελένη, μαζί με μια θεία μου, την αδελφή της την Όλγα, που δεν είχε κάνει δική της οικογένεια, είχε μείνει ανύπαντρη. Το ίδιο και ένας από τους αδελφούς της, ο Θανάσης, που επίσης δεν είχε οικογένεια. Ερχόντουσαν σχεδόν κάθε μέρα στο δικό μας σπίτι, ήταν η καθημερινή παρέα της μητέρας μου. Μαλακοί και πρόοι άνθρωποι. Νομίζω ότι οι δύο γυναίκες, η μητέρα μου και η θεία μου, είχαν παίξει μεγάλο ρόλο στα παιδικά μου χρόνια, ήταν οι πρώτοι άνθρωποι με μεγάλη επίδραση πάνω μου.

Τον πατέρα μου τον έχασα μικρός. Ήμουν δεν ήμουν έντεκα ετών το 1956, όταν πέθανε. Τα γεγονότα της συγκεκριμένης μέρας δε θα τα ξεχάσω ποτέ. Είχα διαλυθεί. Πέθανε ξαφνικά, σε ηλικία πενήντα οκτώ ετών. Εκείνο το καλοκαίρι ήμουν σε μια κατασκήνωση, στη βόρεια πλευρά της πόλης αλλά αρκετά έξω από τη Θεσσαλονίκη. Βλέπω ξαφνικά μπροστά μου την αδελφή του πατέρα μου, που μου λέει: «Έλα γρήγορα, Γιαννάκη, μάζεψε τα πράγματά σου, φεύγουμε». Δε ρώτησα καν γιατί έπρεπε να κάνω γρήγορα, κατάλαβα ότι είχε συμβεί κάτι κακό, θυμάμαι, σε όλη τη διαδρομή είχα παγώσει και έτρεμα. Με έβαλε σε ένα ταξί και με πήγε στην περιοχή της Ευαγγελίστριας, εκεί που είναι τα παλιά μνήματα. Την ώρα που φτάσαμε γινόταν η κηδεία του πατέρα μου. Όταν είδα τον τάφο του, έπεσα λιπόθυμος. Δεν ξέρω πότε συνήλθα, μπορεί να είχαν περάσει και ολόκληρες μέρες όταν αποφάσισα να ξαναμιλήσω. Και έκανα τριάντα χρόνια να περάσω μπροστά από το νεκροταφείο. Όταν ήταν να περάσω από εκεί, άλλαξα αυτομάτως δρόμο. Ήταν τρομακτικό το σοκ της πατρικής απώλειας.

Έχω άλλα δύο αδέρφια. Η Μαίρη, η μεγαλύτερη αδελφή μου, ήταν για πολλά χρόνια διευθύντρια της Ολυμπιακής Αεροπορίας στη Θεσσαλονίκη. Μείναμε μικροί ορφανοί και αφιερώθηκε σ' εμένα και στον μικρότερο αδελφό μας, τον Βασίλη, για να μας μεγαλώσει. Όταν χάσαμε τον

πατέρα μου, ήταν αυτή που δούλευε και στήριξε οικονομικά όλη τη φάμλια. Ο αδελφός μου ο Βασίλης, τρία χρόνια μικρότερός μου, ήταν γιατρός, ακτινολόγος, και ασχολήθηκε με τη μεγάλη του αγάπη, τη ζωγραφική. Είναι αριστερών φρονημάτων. Ιδεολόγος και θεωρητικός της Αριστεράς. Έκανε οικογένεια και έχει δύο κόρες, μεγάλες πια σε ηλικία.

Μεγάλωσα κοντά στην Αγίου Δημητρίου, στον μεγάλο δρόμο κοντά στο Διοικητήριο. Εκεί, στην ίδια γειτονιά, είχε μεγαλώσει και ο μετέπειτα συμπαίκτης μου στον Άρη, γιατρός και στέλεχος της ομοσπονδίας μπάσκετ, ο Κώστας Παρίσης. Αργότερα μετακομίσαμε στη Μητροπόλεως. Η μητέρα μου μου έμαθε από πολύ μικρό ότι οι τίμιες δουλειές δεν είναι ντροπή. Μου έμαθε ότι η φτώχεια δεν είναι ντροπή, γιατί όταν πέθανε ο πατέρας μου δε μας άφησε λεφτά. Δεν τον απασχολούσαν ποτέ τα χρήματα. «Και με μπαλωμένα ρούχα να κυκλοφορείς, δεν πειράζει, αρκεί να είναι καθαρά», μου έλεγε. Ο εξευτελισμός είναι να ζητάς ελεημοσύνη, να παρακαλός. Από μικρός έμαθα ότι είναι καλύτερο να πεθάνω παρά να παρακαλέσω ή να ζητήσω.

Της μητέρας μου της είχα μεγάλη αδυναμία, δεν μπορούσα ποτέ να της πω όχι. Πρόσφατα είχα μια συζήτηση για το αν είναι μεγαλύτερη η ορφάνια του πατέρα ή της μάνας για το παιδί. Επειδή έχασα πολύ μικρός τον πατέρα μου, πίστευα σε όλη μου τη ζωή ότι η μεγαλύτερη ορφάνια είναι αν χάσεις τη μάνα. Όταν ένα παιδί μένει ορφανό, οι σχέσεις του και μέσα στο σπίτι και μακριά απ' αυτό αλλάζουν, γίνονται διαφορετικές. Μέχρι πρόσφατα, λοιπόν, πίστευα ότι η μεγαλύτερη ορφάνια ήταν της μάνας. Στη δική μου οικογένεια, όταν χάσαμε τον πατέρα μας, τον ρόλο του τον έπαιξαν δύο γυναίκες: η αδελφή μου και η μητέρα μου. Γι' αυτό και όλα μου τα χρόνια ασκούσε μια φοβερή επίδραση πάνω μου η μητρική παρουσία, που ξεπερνούσε τη σχέση της μάνας με το παιδί της. Ήθελα πάντα να κάνω οτιδήποτε καταλάβαινα ή γνώριζα ότι θα την ευχαριστούσε και εκείνη έλεγε το καλύτερο πράγμα που μπορούσα να ακούσω: «Για τον Γιάννη είμαι σίγουρη». Και αν για κάτι ένιωσα τύψεις αργότερα, είναι που όταν άρχισα να βγάζω χρήματα από το μπάσκετ ποτέ δε δέχτηκε μία δραχμή από μένα. Βεβαίως δεν την πίεσα ποτέ, ήταν υπερήφανος άνθρωπος.

Ακόμα και όταν παντρεύτηκα, κάθε μέρα είχα στο πρόγραμμα να περάσω από το πατρικό μου σπίτι για να της πω μια καλημέρα, να δω αν είναι καλά. Όταν μετά από μερικά χρόνια μπήκε στο νοσοκομείο, άρρωστη, λίγο

καιρό προτού φύγει από τη ζωή, από την αγωνία μου έμεινα πολλά βράδια άυπνος. Δεν ξέρω πόσα. Μέτρησα μία μία τις σαράντα επτά ημέρες που είχε μείνει στο νοσοκομείο εκείνο το διάστημα. Ήταν ο μοναδικός λόγος για να παραβιάσω τις αρχές και τους κανόνες. Να πω κάτι χαρακτηριστικό: Βασικός κανόνας μου ήταν να μη βγαίνω από το ξενοδοχείο παραμονές και την ημέρα των αγώνων. Ποτέ δεν απομακρυνόμουν από την αποστολή της ομάδας. Μόνο για έναν λόγο έφευγα από το ξενοδοχείο όταν είχαμε αγώνα στη Θεσσαλονίκη: για να πάω στον τάφο της μάνας μου.

Με τη μητέρα μου είχα μοναδική σχέση. Το 1993, μετά το πρώτο πρωτάθλημα με τον Ολυμπιακό, είχα δώσει μια συνέντευξη σε εφημερίδα και με ρώτησε ο δημοσιογράφος με τι θα άλλαζα αυτό το πρωτάθλημα. Ίσως να περίμενε ότι θα του έλεγα «με ένα παιδί», γιατί ακόμη δεν είχε γεννηθεί η κόρη μου η Ελένη. Και είπα χωρίς δεύτερη σκέψη: «Μόνο με τη μητέρα μου. Θα ήθελα να είναι ζωντανή». Με μια ζωή θα το άλλαζα και αυτό και άλλα πολλά πρωταθλήματα.

Στην περιοχή όπου μεγάλωσα βρισκόταν η Λαχαναγορά και εμείς μέναμε απέναντι από το εργοστάσιο της ABEZ. Έμαθα από μικρός να βγάζω χαρτζιλίκι μόνος μου, με τα χέρια μου. Πηγαίναμε εκεί όλοι οι πιτσιρικάδες, η τότε παρέα μου, πρωί πρωί, και φορτώνουμε καρπούζια σε καροτσάκια. Παίρναμε μία δραχμή μεροκάματο, αλλά δε μου έφτανε. Μαζεύω μια μέρα τους άλλους πιτσιρικάδες και τους λέω: «Είμαστε κοροίδα, δουλεύουμε τζάμπα». Πάμε σ' αυτούς που έκαναν κουμάντο και τους λέμε: «Δε θέλουμε λεφτά αλλά στο τέλος της βάρδιας να μας πληρώνουν με καρπούζια». Τελειώναμε τη δουλειά, παίρναμε τα καρπούζια και πηγαίναμε να τα πουλήσουμε στην αγορά. Και, αντί να βγάζουμε μία δραχμή τη μέρα, βγάλαμε τα διπλάσια, δύο δραχμές ο καθένας.

Από τότε δεν ξαναζήτησα ποτέ λεφτά από τη μητέρα μου, έβρισκα τον τρόπο να τα βγάζω μόνος μου. Έμαθα να παίζω για να κερδίζω, και μικρός κέρδιζα με αυτόν τον τρόπο πολλά χρήματα. Στη γειτονιά έπαιζα πάντα με στοιχήματα. Ξεκίνησα με βόλους και με τσιγκάκια. Κέρδιζα και έπαιρνα έναν βόλο. Κατέληγα να ξεκινάω με έναν και στο τέλος να έχω τους περισσότερους. Μερικά παιχνίδια που δε μου κάθονταν καλά και δεν κέρδιζα τα έπαιζα μια δυο φορές, έχανα και σταματούσα.

Μετά, όταν άρχισα το μπάσκετ, έβαζα και στοιχήματα στο μονό, παραδείγματος χάριν, ποιος θα βάλει πρώτος δέκα καλάθια. Χάριζα στον

αντίπαλο επτά οκτώ πόντους και πίστευε ότι θα με κερδίσει εύκολα. Βασιζόμουν σε μια θεωρία: ότι πάντα υπάρχει κάποιος που αμφισβητεί πως είσαι καλύτερός του. Και το πληρώνει. Γιατί στη ζωή χρειάζεται πολλές φορές να πληρώσει ο άλλος για να σε σεβαστεί. Αλλά ποτέ δεν παρασύρθηκα. Μεγάλωσα με αρχές, ήξερα πότε αυτό μπορεί να γίνει επικίνδυνο και το σταματούσα. Δεν είναι ανάγκη να είσαι σκληρός με κανέναν στη ζωή. Αλλά, αν δεν καταλαβαίνει από κουβέντες, μια, δυο, τρεις φορές, τότε ναι, του αξίζει να πληρώσει για να μάθει.

Από τα παιδικά χρόνια μου μόνο ένα «απωθημένο» μου έμεινε: εκείνο το ποδήλατο που ζητούσα από τους γονείς μου και δε μου το αγόρασαν ποτέ. Έζησα δύσκολα χρόνια, αλλά ήταν γεμάτα. Όχι μόνο σε εμπειρίες, αλλά και γιατί απόλαυσα πολλή αγάπη από τους γύρω μου.

Υπάρχει μια κλασική και γνωστή ιστορία που γράφτηκε πολλές φορές σε άρθρα ή αφιερώματα τα επόμενα χρόνια αλλά δεν μπορώ να την παραλείψω γιατί νομίζω ότι δείχνει σε μεγάλο βαθμό τον χαρακτήρα μου. Πρόκειται για την ιστορία με το δέντρο. Στη γειτονιά μου υπήρχε ένα ψηλό δέντρο που όταν έβρεχε γλιστρούσαν φοβερά ο κορμός και τα κλαδιά του. Στα τρία τέσσερα μέτρα απόσταση ήταν ένας τοίχος πιο ψηλός από το δέντρο. Μου λέει μια βροχερή μέρα ένας φίλος μου, Ιωαννίδης κι αυτός, αλλά Νίκος, που έμενε έναν δυο ορόφους πάνω από το πατρικό μου: «Κανείς δεν μπορεί να πηδήξει από τον τοίχο, να πιαστεί και να κρατηθεί στο δέντρο». Ήταν μια κίνηση που απαιτούσε να έχει κάποιος ικανότητες... Ταρζάν για να τα καταφέρει. Βάλαμε στοίχημα, ανεβαίνω στον τοίχο, πηδάω και πιάνομαι από το δέντρο. Πέφτω, φυσικά, και σπάω το χέρι μου, συντριπτικό κάταγμα είχα πάθει. Σηκώνομαι σαν να μην τρέχει τίποτα και του λέω: «Γκρεμοτσακίστηκα, αλλά το στοίχημα το κέρδισα γιατί πιάστηκα από το δέντρο».

Ακόμα και σήμερα, όταν βλέπει τη γυναίκα μου τη Γιούλα, της λέει: «Ο άντρας σου είναι ακόμη τόσο τρελός ή του έχει περάσει η τρέλα;» Δεν το έκανα για το στοίχημα, ούτε θυμάμαι ποιο ήταν το αντίτιμο. Εμένα με ένοιαζε να το κάνω, να του δείξω ότι μπορώ να το κάνω. Έτσι είμαι, έτσι ήμουν από μικρός. Ήθελα να νικάω, να ξεπερνάω τον εαυτό μου, να κάνω αυτό που στους άλλους φαινόταν αδύνατο.

Άλλη μια φορά παίζαμε ένα παιχνίδι της εποχής, σίγουρα όσοι είναι πάνω από πενήντα ετών το έχουν παίξει και το θυμούνται, τη «μακριά γαϊ-

δούρα». Ήταν δέκα άτομα στημένα στην ουρά και τους λέω: «Θα πηδήξω και θα φτάσω στον πρώτο». Πέφτω στο έδαφος και σπάω τον αγκώνα μου. Μια άλλη φορά, επειδή ήθελα να κάνω επίδειξη σε μια κοπέλα, έσπασα πάλι το χέρι μου. Προτού μπω στην εφηβεία, είχα ανοίξει το κεφάλι μου είκοσι μία μετρημένες φορές, τις περισσότερες χρειάστηκε να μου κάνουν ράμματα. Έχω πλήρες ιστορικό τραυματισμών από τρέλες της νιότης μου: τέσσερα κατάγματα, τρία βγαλσίματα στα γόνατα και δύο βγαλσίματα στους αγκώνες. Αλλά δεν το έβαζα κάτω. Συνέχιζα τα παιχνίδια ματωμένος, χτυπημένος, σε κακά χάλια, σε βαθμό που ακόμα και οι γονείς των άλλων παιδιών που με έβλεπαν ένιωθαν σοκαρισμένοι από το πείσμα μου. Ήθελα να είμαι ο πρώτος, ο καλύτερος, έλεγα «και στο φεγγάρι αν μπορούσα να πάω, θα πήγαινα». Μόνο ένα πράγμα δεν έκανα ποτέ στη ζωή μου: δεν ήπια για να ξεπεράσω μια αποτυχία ή μια δύσκολη στιγμή. Το θεωρούσα μεγάλη αδυναμία.

Πήγα στο 5ο Γυμνάσιο, στη Βασιλίσσης Όλγας. Στο πρακτικό, όπως το λέγαμε τότε. Ήμουν πολύ καλός στα μαθηματικά, στη φυσική και στη χημεία, αλλά δεν μπορούσα να γράψω καλές εκθέσεις. Από μικρός δεν αγαπούσα τα μεγάλα λόγια. Όπως δεν μπορούσα να πω πολλά, έτσι δεν μπορούσα και να γράψω πολλά. Άνθρωπος των πράξεων, όχι για παχιά λόγια.

Την εποχή που πήγαινα στο γυμνάσιο ντυνόμουν πολύ προχωρημένα. Κουστούμι, γραβάτα, λευκό πουκάμισο και πάντα χτένα μαζί μου για να φτιάχνω τη χωριότρα στην εντέλεια, να μην ξεφεύγει τρίχα. Και κυκλοφορούσα και με ομπρέλα, σαν νεαρός ευγενής της εποχής, σκέτος δανδής. Μετά δεν ξαναφόρεσα γραβάτα και έκανα χρόνια να χτενιστώ! Αν μου το έλεγαν εκείνη την εποχή, δε θα το πίστευα. Ήμουν καλός στα μαθήματα που με ενδιέφεραν, δεν ήμουν άριστος, αλλά ούτε και χάλια. Έχουν να το λένε ότι στο γυμνάσιο έξι ολόκληρα χρόνια έκανα όλες κι όλες πέντε απουσίες. Μια μέρα μόνο δεν πήγα σχολείο. Ήταν μια εποχή που είχα πυρετό και δεν μπορούσαν ούτε οι γιατροί να βρουν τι μου συνέβαινε. Έτσι, έχασα μια μέρα και μου έγραψαν αυτές τις πέντε απουσίες.

Η οικογένειά μου είχε μεγάλη λογοτεχνική παράδοση. Πρώτος ξάδελφος του πατέρα μου ήταν ο Γεώργιος Βαφόπουλος. Σπουδαίος λογοτέχνης, ζωγράφος και μέγας ευεργέτης του δήμου Θεσσαλονίκης. Υπάρχει το Βαφοπούλειο Ίδρυμα στη Θεσσαλονίκη, ενώ είχε φτιάξει μια μεγάλη

βιβλιοθήκη και την έκανε δωρεά στον Δήμο. Κανονικά, ήταν μαθηματικός και παράλληλα ένα διάστημα διευθυντής στη δανειστική βιβλιοθήκη της ΧΑΝΘ. Προτού πεθάνει ο πατέρας μου, με πήγαινε στη βιβλιοθήκη της ΧΑΝΘ και μαζί με τον Βαφόπουλο με εξέταζαν. Μου έδιναν ένα βιβλίο να διαβάσω και έπρεπε να τους πω τι έλεγε, να εξιστορήσω με δικά μου λόγια την υπόθεση. Μετά μου έδιναν άλλο και όταν το τελείωνα με εξέταζαν και πάλι. Ο πατέρας μου, όπως όλοι οι άντρες της εποχής, συχνάζε σε ένα καφενείο, όχι όμως για να παίξει τάβλι ή πρέφα. Καθόταν με τις ώρες και έγραφε σε χαρτιά διάφορα. Δεν κάπνιζε, δεν έπινε, μόνο έγραφε ατελείωτα κείμενα. Για να έχει ηρεμία στο σπίτι η μάνα μου, του έλεγε όποτε πήγαινε στο καφενείο να με παίρνει μαζί του. Επειδή ήμουν ζιζάνιο, πηγαίναμε στη ΧΑΝΘ, έπαιρνε ένα βιβλίο και, όταν φτάναμε στο καφενείο, μου έλεγε: «Τώρα που θα γράφω, εσύ θα διαβάζεις το βιβλίο». Και ακολουθούσε η εξέταση. Διάβαζα κυρίως βιβλία για την ιστορία της Μακεδονίας και πολλά από τα λογοτεχνικά της Πηνελόπης Δέλτα. Δε με πίεζε ο πατέρας μου, ούτε με έβαζε να διαβάζω με το ζόρι. Πίστευε ότι με όλη αυτή τη διαδικασία θα μου γινόταν βίωμα το διάβασμα, το έκανε να αποκτήσει μια γοητεία, το όλο θέμα έμοιαζε περισσότερο με παιχνίδι, με άσκηση και όχι με καταναγκασμό.

Ήθελα να γίνω Ίκαρος, ιπτάμενος, πιλότος, να πετάω ψηλά, αλλά δε με άφησε η μητέρα μου. Φοβόταν τα αεροπλάνα. Και όταν τελείωσα το γυμνάσιο, έδωσα εξετάσεις στη Σχολή Ικάρων, πέρασα όλα τα τεστ, αλλά η μητέρα μου ήταν ανένδοτη. Είχε και χρόνιο πρόβλημα με την καρδιά της και έτσι, αντί για τον αέρα, προτίμησα να ασχοληθώ με τη γη. Πέρασα στη Γεωπονική Θεσσαλονίκης, δεν ξέρω καν γιατί πήγα εκεί. Είναι πολύ πιθανό να το αποφάσισα επειδή η οικογένειά μου είχε μεγάλα κτήματα στην Επανωμή και σκέφτηκα να πάρω πτυχίο γεωπόνου για να τα καλλιεργώ. Εκείνα τα χρόνια οι κυβερνήσεις έδιναν στις οικογένειες στρέμματα γης για δώρο. Σκέφτηκα ότι η οικογένειά μου είχε γύρω στα εκατό στρέμματα, θα παίρναμε και άλλα από το κράτος, ήθελα μάλιστα να ασχοληθώ με πειραματικές καλλιέργειες, και θεώρησα ότι έτσι θα έλυνα μια και καλή το πρόβλημα επιβίωσης. Όταν όμως πέρασα στη Γεωπονική, την ίδια ακριβώς χρονιά το κράτος κατήργησε τις δωρεές γης. Μέσα από τη σχολή μου όμως αγάπησα τη φύση. Η φύση είναι το μεγαλύτερο σχολείο της ζωής γιατί διδάσκει την αρμονία και την ισορροπία.

Ο Γιάννης Ιωαννίδης ήταν τόσο μπολιασμένος με το φίλτρο της νίκης, ώστε δε διανοούνταν να κάνει την παραμικρή έκπτωση στη διεκδίκηση και την κατάκτησή της έναντι οποιουδήποτε κόστους! Το διαλαλούσε κιόλας με εκείνο το ακαταμάχητο σαρδόνιο χαμόγελό του: «Ακόμα και με τη μάνα μου να παίζω ξερή, θέλω να τη συντρίψω!»

Ήταν όντως ένας γεννημένος νικητής, ο οποίος δεν υποχωρούσε μπροστά σε κανέναν και μπορούσε να κινήσει ακόμα και βουνά για να επικρατήσει. Στ' αλήθεια θα μπορούσε να κάνει τα πάντα προκειμένου να γραπώσει το όποιο λάφυρο της όποιας νίκης, στον όποιο αγώνα, απέναντι στον όποιο αντίπαλο...

Στα μικράτα του πήδηξε από έναν μαντρότοιχο και κρεμάστηκε σαν τον... Ταρζάν στα κλαδιά του δέντρου που βρισκόταν απέναντι, επειδή ένας φίλος του, ονόματι Νίκος Ιωαννίδης, τον προκαλούσε ότι τάχα δε θα μπορούσε να τα καταφέρει.

«Πάει το στοίχημα», είπε γεμάτος αποφασιστικότητα.

Πήδηξε λοιπόν. Γράπωσε το κλαδί, που δεν τον άντεξε, και γκρεμοτσακίστηκε με αντίτιμο της άγνοιας κινδύνου, της παλικαριάς και της... παραφροσύνης του ένα γερό κάταγμα!

Ο φίλος του πήγε από πάνω του πανικόβλητος για να τον βοηθήσει να σηκωθεί και ετοιμαζόταν να ειδοποιήσει τη μάνα του...

Αψηφώντας τη ζημιά που είχε πάθει και τους αφόρητους πόνους, ο «Ξανθός» φώναζε με όση δύναμη είχε: «Το κέρδισα το στοίχημα, ρε. Πιάστηκα από το δέντρο!»

Ο μεγάλος στρατηλάτης του μπάσκετ, ο «Ξανθός Ρόμελ», όπως τον αποκάλεσε στο πρωτοσέλιδό του *Το Φως των Σπορ*, τον Ιούνιο του 1991, με την ανάληψη της τεχνικής ηγεσίας του Ολυμπιακού, έφυγε από τη ζωή στις 4 Οκτωβρίου του 2023, αφήνοντας μια **ανεκτίμητη κληρονομιά**.

Έναν χρόνο αργότερα, ο **βίος και η πολιτεία** του παρουσιάζονται σε αυτό το βιβλίο μέσα από τις δικές του διηγήσεις στον Δημήτρη Καρύδα και στον Βασίλη Σκουντή, οι οποίες καταδεικνύουν ποιος ήταν... **Ήταν ΓΕΝΝΗΜΕΝΟΣ ΝΙΚΗΤΗΣ!**

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
p s y c h o g i o s . g r

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 30636